

Sygn. akt VI Gz 344/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass - Kloc

Sędziowie: SO Marta Zalewska (spr)

SO Anna Harmata

Protokolant: asyst. sędz. J. G.

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2018 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.

przeciwko: (...) w M. (Niemcy)

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 13 czerwca 2018 r. sygn. akt V GC 1370/16

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 czerwca 2018 r. sygn. akt V GC 1370/16 Sąd Rejonowy w Rzeszowie odmówił podjęcia zawieszono postępowania (pkt I), umorzył postępowanie w sprawie (pkt II).

Uzasadniając rozstrzygnięcie wskazał, że powód podał niewłaściwy adres pozwanego i doręczenie pozwanemu korespondencji na wskazany adres okazało się nieskuteczne. Przesyłka została zwrócona z odznaczoną adnotacją na dokumencie urzędowym - „poświadczeniu doręczenia albo informacji o niemożności doręczenia” (art. 10 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 roku w sprawie doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych), że adres nieznany. Wezwany pismem z dnia 17 stycznia 2017 roku pełnomocnik powoda nie wskazał innego adresu, pod który byłoby możliwe doręczenie korespondencji dla pozwanego bowiem pismem z dnia 30 stycznia 2017 roku wskazał ten sam uprzednio podany adres, pod który doręczenie nie było możliwe. W tych okolicznościach postanowieniem z dnia 7 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Rzeszowie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 kpc zawiesił postępowanie prowadzone z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. przeciwko (...) w (...)

Wnioskiem z dnia 8 maja 2017 roku pełnomocnik powódki wniósł o podjęcie zawieszono postępowania, wskazując ten sam co uprzednio adres dla doręczeń pozwanej, pod którym ponownie nie została skutecznie doręczona

korespondencja. Sąd odmówił podjęcia postępowania. Sąd Rejonowy wskazał, że choć w nin. sprawie wniosek o podjęcie postępowania został zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania jednakże nie był on zasadny i postanowienie o podjęciu na jego podstawie nie mogło zostać wydane. Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 182 § 1 kpc umorzył postępowanie.

Na powyższe postanowienie zażalenie (k. 241-244) złożył powód zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nierozważenie istotnych faktów przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy oraz dowolną i nielogiczną ocenę dowodów,

- naruszenie art. 10 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych poprzez błędne uznanie, iż adres strony pozwanej wskazany w pozwie oraz w piśmie z dnia 30.01.2017r. jest adresem „nieznanym”, a przez to doręczenie korespondencji dla pozwanej nie było możliwe co stanowiło podstawę do dalszej odmowy podjęcia zawieszono postępowania w sytuacji gdy adres ten jest adresem istniejącym i znanym toteż wniosek o podjęcie zawieszono postępowania z dnia 02.05.2017r. powinien zostać uwzględniony co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 177 § 1 pkt. 6 k.p.c. poprzez odmowę wszczęcia postępowania pomimo wskazania znanego i istniejącego adresu, a więc ustania przeszkody w rozpoznaniu sprawy, co natomiast miało wpływ na naruszenie art. 182 § 1 k.p.c. i umorzenie postępowania w sprawie pomimo braku istnienia przesłanek ku temu;

- naruszenie 182 § 1 k.p.c. i umorzenie postępowania w sprawie pomimo braku istnienia przesłanek ku temu tj. złożenia skutecznego i uzasadnionego wniosku powoda o podjęcie postępowania oraz braku podstaw ku jego zawieszeniu na wcześniejszym etapie postępowania, a także przedwczesność wydanego orzeczenia.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt. I i podjęcie zawieszono postępowania oraz uchylenie zaskarżonego postanowienia w pkt. II i dalsze prowadzenie postępowania w niniejszej sprawie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z wydruków ze strony internetowej G. M. wraz ze zdjęciami (8 stron) - dla wykazania, iż adres pozwanej wskazany w procesie tj. A. W. 7, (...) - istnieje i jest znany, przez co znajdująca się adnotacja na dokumencie urzędowym o niemożności doręczenia jest nieprawidłowa oraz w sposób sprzeczny z zebrany w sprawie materiałem dowodowym ustalono stan faktyczny sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

W nin. sprawie pozew został skierowany przeciwko niemieckiej spółce z.o.o., mającej siedzibę w Niemczech. Sąd I instancji podjął próbę doręczenia pozwu i jego załączników, stosując formularz z Rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. kierując korespondencję na wskazany w pozwie adres: A. W. 7, 81-373 M. Deutschland.

W odpowiedzi na wniosek Sądu Rejonowego o doręczenie powyższych dokumentów niemiecka jednostka przyjmująca odpowiedziała – na formularzu zgodnym z Rozporządzeniem nr 1393/2007 – wskazując w pozycji 15.1 formularza: adres nieznan (k. 153-154). (wohnsitz nicht bekannt)

Po zwrocie w/w korespondencji Sąd Rejonowy zarządzeniem z dn. 13.01.2017 r. (k. 157) wezwał pełnomocnika powoda do wskazania prawidłowego adresu pozwanego, pod który możliwe będzie doręczenie dokumentów. W odpowiedzi na powyższe powód w piśmie z dn. 30.01.2017 r. wyjaśnił, że adres pozwanej spółki nie uległ zmianie i jest tożsamy z adresem wskazanym w pozwie, wnosząc o doręczenie pozwanej dokumentów na adres: A. W. 7, (...) M., Deutschland.

Do w/w pisma pełnomocnik załączył wydruk informacji z niemieckiego rejestru spółek, potwierdzający prawidłowość wskazanego w pozwie adresu pozwanej spółki. (k. 164-165)

Uznając, że powód podał niewłaściwy adres pozwanego wskutek czego nie można pozwanemu doręczyć odpisu pozwu Sąd Rejonowy postanowieniem z dn. 7.02.2017 r. zawiesił postępowanie w sprawie. Kolejno, już po dacie zawieszenia, pełnomocnik powoda w piśmie z dn. 08.05.2017 r. (k. 197) złożył wniosek o podjęcie zawieszono postępowania ponownie wskazując, że adres pozwanej spółki wskazany w pozwie, pod który nastąpiło doręczenie jest aktualny, powołując, że adres ten jest ujawniony w niemieckim rejestrze spółek, jest też adresem, którym spółka posługuje się na stronach internetowych, na dowód czego załączył wydruki ze stron internetowych, w tym kolejny raz wydruk ze strony internetowej (...) wskazujący na ten sam adres pozwanego, jak podany w pozwie.

W dniu 16.05.2017 r. (k. 207) Sąd Rejonowy zarządził ponowne doręczenie dla pozwanej dokumentów sądowych za pośrednictwem jednostki przyjmującej. Korespondencję skierowano na adres : A. W. 7, (...) M., (...) (k. 224) Niemiecka jednostka przyjmująca odpowiedziała w dn. 18.07.2017 r. jak poprzednio na formularzu zgodnym z Rozporządzeniem nr 1393/2007 – wskazując w pozycji 15.2 formularza , odbiorca nieznan (k. 233-234) (empfänger unbekannt). Mimo to Sąd Rejonowy zaskarżonym postanowieniem odmówił podjęcia postępowania i umorzył postępowanie w sprawie.

W tych okolicznościach należy stwierdzić, że wydanie zaskarżonego postanowienia było przedwczesne.

Sąd Rejonowy zupełnie pominął informację strony powodowej o ujawnieniu w niemieckim rejestrze spółek adresu pozwanej tożsamego z tym, na który następowały doręczenia sądowe. Nie przedsięwziął też własnych ustaleń w celu weryfikacji aktualnych danych rejestrowych na dzień rozstrzygnięcia, w szczególności nie zweryfikował podawanej przez pełnomocnika powoda dwukrotnie informacji o adresie pozwanej spółki w w/w rejestrze. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy nie zawarł żadnych odniesień w tej kwestii, przyjmując, że korespondencja zaadresowana na ten sam, co uprzednio adres pozwanego, nie została skutecznie doręczona. Tymczasem w zaistniałej sytuacji dane posiadane przez Sąd Rejonowy nie upoważniały do takiej oceny.

Stosownie do art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 jednostka przyjmująca doręcza dokument samodzielnie lub zleca jego doręczenie albo zgodnie z prawem państwa członkowskiego, do którego są adresowane dokumenty, albo w szczególny sposób wskazany przez jednostkę przekazującą, o ile jest on zgodny z prawem tego państwa członkowskiego. Nadto ust. 2 przywołanej regulacji nakazuje jednostce przyjmującej niezwłoczne powiadomienie jednostki przekazującej o niemożności doręczenia w terminie miesiąca. W pkt 5 załącznika nr 1 do w/w rozporządzenia tj. formularza stanowiącego wniosek o doręczenie dokumentów (k. 153-154 oraz k. 224-225) , w przypadkach obu doręczeń , wybraną przez Sąd Rejonowy opcją doręczenia było doręczenie zgodnie z prawem państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty. Z powyższego wynika, że zasady doręczania korespondencji stronie pozwanej regulują przepisy państwa adresata tj. przepisy prawa niemieckiego.

Sąd Rejonowy nie ustalił, czy wydruk ze strony internetowej (...) ma charakter urzędowy, zatem wiarygodny dla wykazania aktualnego adresu spółki prawa handlowego. Sąd Rejonowy zaniechał również ustalenia, jakie skutki prawne niesie za sobą ujawnienie adresu przez przedsiębiorcę w niemieckim rejestrze spółek, czy danym z tego rejestru przysługuje domniemanie prawdziwości, a więc czy wydruk z tego rejestru należy traktować/ stanowi / dokument urzędowy. Sąd Rejonowy nie ustalił też, czy przepisy prawa niemieckiego (państwa adresata), nie zawierają analogicznych rozwiązań z rozwiązaniami polskiej procedury cywilnej, zwłaszcza w art. 133 § 2a k.p.c., , art. 139 §3 kpc, co skutkowałoby przyjęciem, że doręczenie w istocie jest skuteczne.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy wskazany w pozwie adres pozwanej spółki jest tożsamy z adresem ujawnionym w niemieckim rejestrze spółek. Dostęp sądowi do powyższego rejestru, bez konieczności zobowiązania strony powodowej do pozyskania stosownego wydruku z niemieckiego rejestru handlowego, umożliwia urzędowy portal informacyjny (...), gdzie w zakładce na stronie głównej – rejestry

– rejestry handlowe - rejestry handlowe w państwach członkowskich, znajduje się odnośnik do Niemieckiego rejestru handlowego H. prowadzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości N.-Północnej Westfalii dla wszystkich krajów związkowych. W razie ustalenia tożsamości adresu ujawnionego w rejestrze z adresem, na który dokonywane były doręczenia w przedmiotowej sprawie, Sąd Rejonowy ustali treść prawa niemieckiego w zakresie dokonywania doręczeń, skutków braku możliwości doręczenia, gdy adres jest nieznanym oraz w zakresie skutków ujawnienia adresu przedsiębiorcy w niemieckim rejestrze spółek. W powyższym celu Sąd Rejonowy zwróci się do Ministerstwa Sprawiedliwości RP – Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka, Wydziału Międzynarodowej Współpracy Prawnej w sprawach Cywilnych o wyjaśnienie i stosowne przepisy prawa niemieckiego, po krótkim przedstawieniu sprawy i na tej podstawie ustali, czy przepisy niemieckiej procedury cywilnej przewidują możliwość złożenia ze skutkiem doręczenia korespondencji skierowanej na adres siedziby spółki pozwanej ujawniony w rejestrze (per analogiam do art. 139 kpc) Podstawą powyższego działania sądu I instancji będzie §5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. z dnia 28 stycznia 2002 r. w sprawie szczegółowych czynności sądów w sprawach z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego oraz karnego w stosunkach międzynarodowych (Dz.U.2014.1657 t.j. z dnia 2014.11.27).

Dopiero po przeprowadzeniu tych czynności Sąd Rejonowy powinien zdecydować o podjęciu postępowania i dalszych czynnościach procesowych w sprawie lub jego umorzeniu stosownie do wyników ustaleń.

Wobec powyższego na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. należało uchylić zaskarżone postanowienie do dalszego procedowania w sprawie, jako przedwczesne.

Odnosząc się natomiast do zarzutów zażalenia, iż nawet złożenie bezzasadnego wniosku o podjęcie postępowania, przed upływem 1 roku od daty zawieszenia, co miało miejsce w niniejszej sprawie, nie uzasadnia umorzenia postępowania, sąd w tym składzie nie podziela tej linii orzeczniczej SN. Stoi na stanowisku, iż nie o to chodziło ustawodawcy w art. 182 § 1 kpc, by poprzez blankietowy wniosek uniemożliwić umorzenia postępowania w nieskończoność, co byłoby nadużyciem procedury cywilnej. Przeciwnie; jedynie zasadnie złożony przed upływem roku czasu wniosek o podjęcie postępowania z uwagi na usunięcie przeszkody w dalszym procedowaniu (w tym przypadku podanie skutecznie adresu pozwanej spółki) stanowi przeszkodę w jego umorzeniu (tak też SN III CZP 74/15 i przywołane tam orzecznictwo).